

KARJALAN LIITOLLA POSITIIVINEN LIITTOKOKOUS

TÄMÄN LEHDEN SIVUILLA on kolmen vuoden ajan tuotu esille surullisen kuuluisaksi tullutta Karjalan Liiton liittokokousta 2005. Koska minkäänlaista selvitystä tai korjausajatus ei liiton johdon taholta ole kokouksen raskaisiin virheisiin tullut, oli hyvin kiinnostavaa katsoa, miten vuoden 2008 liittokokous hoidetaan.

Uusikin liittokokous kulki tarkoin järjestäjien nuottien mukaisesti. Nuottien asettelussa oli kuitenkin sangen huomattava ero verrattuna 2005 liittokokoukseen. Tätä kokousta ei jyrätty millään tavoin. Ei puheenjohtajakollegiolla, ei menettelytapavaliokunnalla, ei olennaisen kokousmateriaalin luovuttamisella viime tipassa.

Järjestelyistä vastaava uusi toiminnanjohtaja Satu Hallenberg onnistui tehtävänsään erittäin hyvin. Hän ei ehkä paremmin olisi voinut toteuttaa tavoitetta koota kaikkia karjalaisia saman lipun alle kuin hän oli nyt joukkonsa kanssa tehnyt. Tuntui siltä, että kokousväki jakoi tämän positiivisen käsityksen kokousilmapiiiristä.

Ehkä näkyvin avoimuuden osoitus oli siinä, että toiminnanjohtaja lupasi laittaa liittokokouspöytäkirjan nettiin kaiken kansan nähtäväksi. Tämä on oikea suunta pyrittäessä läpinäkyvään ja rakentavaan toimintaan.

Ero edellisen toiminnanjohtajan käytämiin menetelmiin oli erittäin suuri. Tämä suostui 2,5 vuoden pyytämisen jälkeen antamaan oikeuden itse kirjoittaa pöytäkirjaksi kopiosta kokouspöytäkirja ja menettelytapalautakunnan pöytäkirja.

Kopiota kopiosta ei ollut lupa ottaa, ei myöskään valokuvata pöytäkirjaa. Liitteiden saaminen kesti sitten kauemmin. Liitossa on uuden toiminnanjohtajan aikana opittu paljon nykyaikaisia, suomalaisia menettelytapoja.

Poliittisesta mandatisoinnista liittokokous ei sen sijaan päässyt eroon. Kansanedustaja Markku Laukkanen valittiin reilun 12 vuoden jälkeenkin uudelle kolmivuotiskaudelle. Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimii ent. kansanedustaja Risto Kuisma ja toisena kansanedustaja Marjo Matikainen-Kallström. Liittovaltuustoa johtaa Kelan johtaja Matti Puhakka.

Laukkanen perusteli laajasti poliittisia valintoja rahansaannin varmistamisella, suorilla yhteyksillä päättäjiin ja laajoilla suhdeverkostoilla. Kaikki nämä ovat hyviä asioita. Mutta jos liiton saamat valtion tuet jotenkin riippuvat puheenjohtajan työpäikasta, mennään pahasti valtionapuperusteiden ulkopuolelle.

Avoimeksi jää myös jääviyskysymys. Miten kansanedustaja voi olla päättämässä sen liiton saamista tuesta, jossa hän itse on puheenjohtajana? Hyvin nopeasti tulee mieleen myös eri yhteisöjen tukien keskinäinen koplaaminen eli kun sinä tuet minun hakemustani, niin minä tuen sinun hakemustani.

Laukkanen kertoi keskusteluistaan niin ulkoministeri Sergei Lavrovin kuin eräiden suomalaisten ja EU-tason päättäjien kanssa. Keskustelujen sisältö ei tullut selväksi. Herää kysymys, miten Suomen parlamentaarinen edustaja ja puolueen jäsen voisi puhua puhua esim. Karjalan palautuskysymyksestä toisin kuin hänen oman puolueensa, puolueyhmänsä tai hallituksensa ohjelma määrittää?

Voiko kansanedustaja naapurimaan virallisen edustajan kanssa puhua toisin kuin maan virallinen ulkopolitiikka käskää? Ei se ole minkäänlaista Karjalan palautuskysymyksen edistämistä, jos Venäjälle vakuutetaan pääministerin tavoin, ettei Suomella ole minkäänlaisia aluevaatimuksia Venäjältä.

Karjalan Liiton kolmen seuraavan vuoden linja Karjalan kysymyksessä on yksiselitteinen. Se on sama kuin valtiojohdon linja eli virallinen formaatti: Suomella ei ole Karjalakysymystä Tarton rauhan rajojen palauttamisena, eikä sillä mitään ole aluevaatimuksia Venäjältä. Mutta hyväntahtoisesti erästä edellisestä presidentistä poiketen ollaan kuitenkin valmiita kuuntelemaan, jos Venäjä ehdottomasti vaatii asian esille ottamista.

Juuri tässä muodostuu suuri ongelma, kun istuva puoluepoliitikko valitaan kansalaisjärjestön johtoon. Järjestön jäsenillä ei välttämättä ole lainkaan sama tavoitteisto tai heidän etunsa eivät ole yhtenevät valtiojohdon määrittelyjen kanssa.

Tällöin puheenjohtaja-kansanedustaja joutuu valitsemaan, noudattaako hän puolueensa ja puolueyhmänsä päätöksiä vai kansalaisjärjestön toiveita. Toiveet yleensä jäävät täysin valtaan antavan työpaikan ja hyvän leipäpuun varjoon.

Kansalaisjärjestöön liitytään ajamaan omia tavoitteita, koska omat tavoitteet yhtyvät järjestön tavoitteiden kanssa. Karjalaiset menettivät omaisuutensa hallinnan. Terveesti ajatteleva ihminen haluaa saada itseltään ryöstetyn omaisuuden takaisin. Miten tällaisen ihmisen tavoitteet voivat yhtyä ryöstäjä-osapuolta suosivaan kantaan: meillä ei ole mitään vaatimuksia?

Liiton visio- ja strategiaperissa puhutaan Karjala-kysymyksestä, mutta suhteellisen epämääräisesti. Missään ei määritetä täsmällisesti, mitä tällä kysymyksellä tarkoitetaan.

Tämä epäselvyys on tahallista, koska liiton johto ei uskalla sanoa, ettei Karjalan palautuskysymys enää ole liiton tavoitteissa millään tavalla. Se johdon toimesta heitettiin romukoppaan. Toisaalta palautusasiaa ei oikein voisi jättää poiskaan. Edellisen liittokokous poisti palautuksen liiton ohjelmasta, tosin edustajien lainkaan ymmärtämättä poistamista.

Liiton suunnitelmissa Karjalan kysymys voidaan ymmärtää välillä puhtaasti kulttuuriksi ja lähialueyhteistyöksi, välillä jonkinlaiseksi aluepalautusasiaksi. Tässä suhteessa strategiaperiin tarvitaan merkittävää täsmennystä ja käsitteiden selventämistä. +

Liiton tulevaisuutta koskeissa papereissa tuodaan esille mm. Internetin ja mahdollisten uusien menetelmien käyttöönottoa. Tämä on hyvin tervetullut asia, sillä tällä hetkellä liitto on tehdyn uudistuksen jälkeenkin muutaman sukupolven jäljessä nykyaikaisesta netin hyväksikäytöstä.

Netti on yksi alue, jossa liitolla on paljon hyödynnettävää. Kun liitto tähtää nuoriin kohderyhmiin, on netti entistä tärkeämpi apuväline lukemattomine sovellusmahdollisuuksineen.

Liitto laajentaa yhteistyötä muihin eräillä lailla rinnakkaisesti toimiviin yhteisöihin sekä Karjala-lehteen. Se jäi avoimeksi, onko tarkoituksena, että lehti siirtyisi virallisesti liiton Karjala-kysymyksen eli kulttuuri- ja lähialueyhteistyön kannattajaksi.

Suunnitelmissa ei mainita sanaakaan mahdollisesta yhteistyöstä palautusta kannattavien yhteisöjen kanssa. Ehkä sillä taholla liitolla olisi eniten saantoa sekä uusien kohderyhmien hankkimisessa että Karjalan kysymyksen syvällisessä käsittelyssä liiton alkuperäisessä tarkoituksessa. Myös netin osalta voisi löytyä paljon valmiita osaamista ja valmiita ratkaisuja.

Mikkelin Karjalaiset ry:n puheenjohtaja Arne Pusa piti vahvasti palautusmyönteisen puheenvuoron. Pusa taisi puheelleen saada kokouksen pisimmät aplodit.

Pusan puheenvuoro on kokonaisuudessaan Pro Karelia ry:n sivuilla www.prokarelia.net. Liittokokousväki oli ilmeisen alistunut siihen, että puoluepoliitikot valitaan johtamaan liittoa, eikä palautuskysymystä oteta häiritsemään linnarauhaa. ”Susirajan edustajan” puheenvuorossa palautus tuli esille.

Kokousväki ei tuntunut olevan kovin tyytyväinen Viipuri-keskuksen toimintaan. Useampi edustaja näytti olevan sitä mieltä, ettei liitolla ole Viipurissa mitään tekemistä, eikä sitä ainakaan pitäisi rahoittaa.

Viipuri-keskus toimii erillisenä yhdis-

tyksenä, joten liitto yhtenä jäsenenä ei Laukkanen mukaan voi päättää sen lopettamisesta tai jatkamisesta. Liitolla kenties olisi verraten hyvät mahdollisuudet vaikuttaa siihen, millaista toiminta keskuksessa harjoitetaan.

Liittokokouksessa jaettiin kaksi Pro Carelia-mitalia tunnustukseksi arvokkaasta kulttuurityöstä Karjalan puolesta. Toinen mitalin saajista oli Sanomalehti Kalevan päätoimittaja Risto Uimonen ja toinen Karjalan satakieli, diplomilaulaja Raita Karpo.

Laukkanen kuvaili monin kauniin ja ilmeikkäin sanoin Raita Karpon panosta karjalaisuuden hyväksi. Karpo itse todisti puheet erinomaisen tosiksi lehmänkutsuhuudollaan ja parilla dynaamisen innoittavasti säestetyllä laulullaan. Raita Karpo osaa tulkita karjalaisten tunteja! Ehkä nuorisot sanoisi, että Raita Karpo rulettua.

Tämä liittokokous antoi toivoa siihen, että liiton menettelytavat jäsenten kohtelussa ja karsinoinnissa hyväksyttäviin ja hylättäviin voivat muuttua.

Virallinen kokous ei ehkä olisi ollut paras paikka lähteä syvällisemmin keskustelemaan Karjalan kysymyksen sisällöstä. On toivottavaa, että strategian syventämiseen liittyvät puheet avoimuudesta ja keskusteluvapaudesta ovat todellisia. Iso laiva kääntyy hitaasti, mutta kyse on vain tahtotilasta.

Tämän jutun kirjoittaja arvioi, että oma Karjalan Liiton jäsenyys on todennäköisesti katkolla tämän kokouksen jälkeen. Liittokokouksen taitavasti ja asiallisesti toteutettu kokonaisuus antoi kuitenkin uutta toivoa sille, että liitto on nousemassa neuvosto-ajan poteroista nykyaikaiseksi organisaatioksi.

Ehkä jäsenyyden jatkuvuuden tarpeen voisi ilmaista paralleelista Laukkanen aikaisemman oman toteamuksen pohjalta. Hän päätti kolme vuotta sitten pysyä puheenjohtajana, etteivät palauttajat ja muut häiriköt ryhdy valtaamaan liittoa. Joten allekirjoittaneenkin on hyvä jäädä liiton jäseneksi, koska poliittinen mandatisointi jatkuu. Tarvitaan joku vahtimaan johdossa olevia puoluepoliitikkoja ja muistuttamaan siitä, ettei liitto ole puolueita ja valtiovalan ohjelmaa varten, vaan jäsentensä omia tavoitteita ja etuja ajava kansalaisjärjestö.

Kokouksen menettelyt jättivät mahdollisuuden positiiviseen kehitykseen. On liiton johdosta kiinni, haluaako se oivaltaa itse Karjalan palautuskysymyksen erittäin vahvan win-win-pohjan Suomen ja Venäjän välillä sekä erittäin merkittäväksi haluttaessa muodostuvan win-win-toiminnan liiton ja ns. palautusyhdistyksen välillä.

Kuvat: Karjalan Liiton liittokokouksen 2008 osanottajia.